

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА НОРМАЛЬНОЇ ТА ПАТОЛОГІЧНОЇ ФІЗІОЛОГІЇ**

**V науково-практична конференція
студентів та молодих вчених з міжнародною участю**

**«ВІД ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЇ ТА КЛІНІЧНОЇ ПАТОФІЗІОЛОГІЇ
ДО ДОСЯГНЕНЬ СУЧАСНОЇ МЕДИЦИНИ І ФАРМАЦІЇ»**

**18 травня 2023 р.
ХАРКІВ – Україна**

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА НОРМАЛЬНОЇ ТА ПАТОЛОГІЧНОЇ ФІЗІОЛОГІЇ**

**V науково-практична конференція
студентів та молодих вчених з міжнародною участю**

**«ВІД ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЇ ТА КЛІНІЧНОЇ ПАТОФІЗІОЛОГІЇ
ДО ДОСЯГНЕНЬ СУЧАСНОЇ МЕДИЦИНИ І ФАРМАЦІЇ»**

**18 травня 2023 р.
ХАРКІВ – Україна**

**MINISTRY OF HEALTH OF UKRAINE
NATIONAL UNIVERSITY OF PHARMACY
DEPARTMENT OF PHYSIOLOGY AND PATHOLOGICAL PHYSIOLOGY**

**V scientific and practical conference
of students and young scientists with international participation**

**«FROM EXPERIMENTAL AND CLINICAL PATHOPHYSIOLOGY TO THE
ACHIEVEMENTS OF MODERN MEDICINE AND PHARMACY»**

**May 18, 2023
KHARKIV – Ukraine**

ЗДОРОВИЙ СПОСІБ ЖИТТЯ ЯК ПРОФІЛАКТИКА НЕІНФЕКЦІЙНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ

Скиба А. Р., Мокрякова М. І.

Харківський національний медичний університет,

м. Харків, Україна

mi.mokriakova@knmu.edu.ua; arskyba.3m21@knmu.edu.ua

Вступ. Неінфекційні захворювання – хвороби, що не передаються через інфекцію, мають тривалий перебіг і повільно прогресують, а також погіршують психоемоційне і фізичне здоров'я людини. Такі захворювання є основною причиною смерті в усьому світі та становлять величезну загрозу здоров'ю. Неінфекційні захворювання розділяють на 4 групи: серцево – судинні захворювання, рак, діабет і хронічні респіраторні захворювання (бронхіальна астма). Основними факторами ризику неінфекційних захворювань є генетичні фактори, фактори середовища, у якому проживає людина, фактори медичних умов та соціально-демографічні фактори.

Згідно з останнім звітом Всесвітньої організації охорони здоров'я, понад 8,2 мільйона біженців покинули Україну з початку російського вторгнення. На жаль, переміщення, серйозний психологічний стрес, перерви в лікуванні та відсутність можливості звернутися до лікаря в будь-який момент після початку війни у лютому 2022 року були факторами, які сприяють поширенню НІЗ та майже унеможливають профілактику цих захворювань. Для 44-мільйонного населення України це означає, що близько дев'яти мільйонів людей живуть з НІЗ, у тому числі понад два мільйони хворих на діабет. Крім того, майже третина населення живе з підвищеним тиском. НІЗ є основною причиною передчасної смерті в Україні, на них припадає 91 % із 617 000 щорічних смертей в країні минулого року. Найвищою смертністю від НІЗ в Україні є серцево-судинні захворювання 63 %, на другому місці онкологія близько 15% смертей.

Мета дослідження. Визначити вплив негативних чинників, пов'язаних з війною (поганий психоемоційний стан, неправильне харчування, зниження фізичної активності, недотримання режиму дня та недоступність медичних послуг) на розвиток і профілактику неінфекційних захворювань серед населення України.

Методи дослідження. Для написання наукової роботи було проведено огляд і аналіз наукової літератури та відкритих джерел інформації. Також добровільне анкетування 152 людей різних категорій населення, а саме 40% працююче населення, 16,7 % – студенти, інші пенсіонери і підлітки. 86,8% респондентів жіночої статі.

Результати дослідження показали, що 57,9% опитаних переїхали з рідного міста, 11,8% закордоном, інші 30,3% залишаються у своїх домівках. Також 41,3% опитаних зазначили, що їх спосіб життя змінився повністю (стали неправильно харчуватися, зменшилася фізична активність, порушився режим дня), а 27,3 % сказали, що їх спосіб життя не змінився. 82 % анкетованих зазначили, що з початком воєнного стану в них не з'явилися поганих звичок,

таких як паління та алкоголь. 74,2% респондентів зазначили погіршення психоемоційного стану з початком війни. 65% опитаних не проходили медичний скринінг з початку війни, що свідчить про підвищення ризику розвитку неінфекційних захворювань. 39,3% анкетованих зазначили, що середовище та умови, в яких вони зараз перебувають (зокрема, екологічні, кліматичні, соціально – побутові) погіршують стан їх здоров'я, проте 38% задоволені середовищем та умовами, в яких перебувають. 47,3% не відчули ускладнень наявних неінфекційних захворювань через стрес та інші негативні чинники, проте 37,3% відповіли, що все ж таки відчули ускладнення неінфекційних захворювань.

Висновки. З проведеного дослідження можемо зробити висновок, що у людей різних вікових категорій змінився спосіб життя (не дотримуються режиму дня, знизилася фізична активність, погіршився психологічний стан, не проходили медичне обстеження з початку війни). Всі ці фактори сприяють розвитку неінфекційних захворювань. Людині важливо піклуватися про свій організм, при цьому звертати увагу на всі складові, що є факторами ризику виникнення НІЗ. Відмова від тютюну та алкоголю, здорове харчування (сюди ж входить безпека харчових продуктів в умовах війни та вживання безпечної води) і звісно регулярна фізична активність – всі ці фактори знижують ризик розвитку НІЗ. Про це особливо важливо говорити з вимушеними переселенцями та з тими, хто залишається вдома на прифронтовій території. Також необхідно проходити щорічний медичний скринінг, який може допомогти виявити такі хвороби, як рак, цукровий діабет тощо. Для цього необхідно забезпечити доступними медичними послугами всіх вимушено переміщених осіб як в інші куточки України, так і закордон. Існує потреба в програмах для підтримки потреб переміщених осіб, постраждалих від війни в Україні, які спрямовані на усунення перешкод для лікування та профілактики НІЗ.

Ключові слова: профілактика неінфекційних захворювань, фактори розвитку неінфекційних захворювань, воєнний стан.